

Diagnostyka i leczenie raka prostaty, raka odbytnicy oraz glejaka wielopostaciowego z punktu widzenia radioterapeuty. Opis przypadków klinicznych.

lek. Patryk Hasior

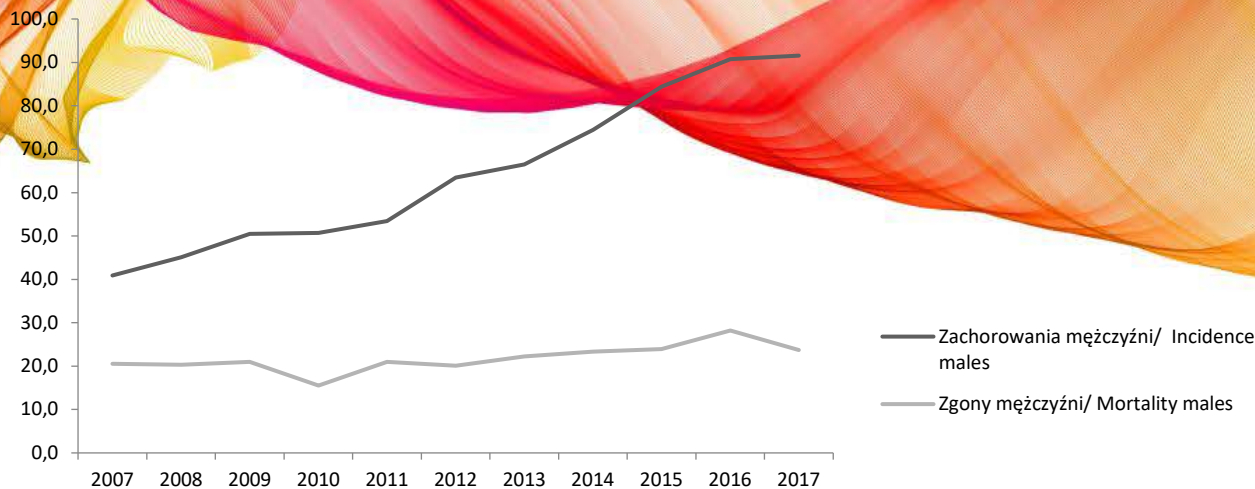
specjalista radioterapii onkologicznej

Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 im. F. Chopina w Rzeszowie

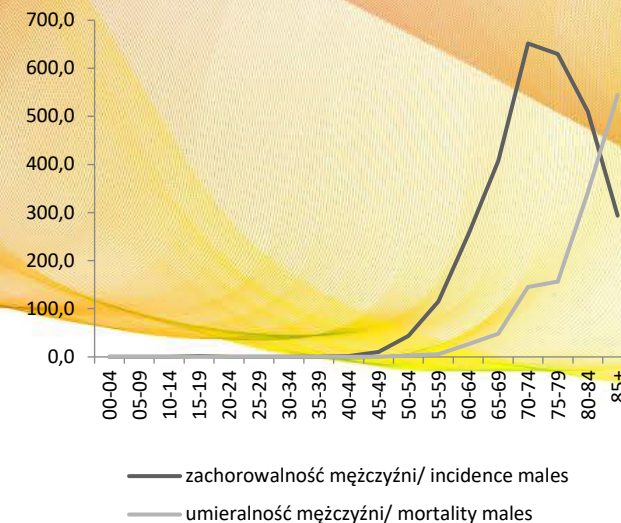

Rak prostaty - epidemiologia

- Drugi co do częstości występowania nowotwór u mężczyzn, trzeci pod względem umieralności
- Liczba wykrywanych przypadków od lat systematycznie rośnie
- Śmiertelność utrzymuje się na względnie stałym poziomie
- Szczyt zachorowań przypada na 6 i 7 dekadę życia

Rys. 35 Zachorowalność i umieralność na nowotwory złośliwe gruczołu krokowego w województwie podkarpackim w latach 2007-2017, współczynnik surowy na 100 000

Rys.36 Zachorowalność i umieralność na nowotwory złośliwe gruczołu krokowego wg 5-letnich grup wieku w 2017 roku

Rak prostaty – opis przypadku

- Mężczyzna lat 67 zgłasza się z wynikiem biopsji prostaty oraz wynikiem badania PSA przed biopsją
- PSA – 14,7 ng/ml
- Badanie histopatologiczne – rak gruczołowy prostaty Gleason score 8(4+4), wycinki z obu płatów, >50% zajętego rdzenia biopsyjnego
- Zgłosił się do urologa z powodu słabszego strumienia moczu
- Brak innych badań diagnostycznych
- Pacjent nie zgłasza żadnych dolegliwości, leczony przewlekłe z powodu nadciśnienia tętniczego

Rak prostaty – opis przypadku

- Konieczne uzupełnienie diagnostyki obrazowej i laboratoryjnej
  - Zlecono następujące badania:
    - MRI prostaty – stwierdzono przekraczanie torebki gruczołu krokowego oraz naciekanie okolicznej tkanki tłuszczowej, nie znaleziono powiększonych węzłów chłonnych
    - Scyntygrafia kości – nie stwierdzono zmian podejrzanych o przerzuty do kości
    - USG jamy brzusznej – powiększony gruczoł krokowy poza tym bez patologii
    - RTG kłp prawidłowe
    - Badania laboratoryjne – PSA 16,5 ng/ml, fosfataza alkaliczna – w normie, morfologia - prawidłowa

Rak prostaty – opis przypadku

- Ostateczne rozpoznanie – Rak gruczołu krokowego cT3aN0M0, Stopień kliniczny IIIB
- Przeprowadzono rozmowę z pacjentem na temat dostępnych metod leczenia, przedstawiając możliwe skutki uboczne oraz przewidywane wyniki leczenia
  - Radioterapia z pól zewnętrznych
  - Radioterapia z pól zewnętrznych z podwyższeniem dawki za pomocą brachyterapii
  - Zabieg operacyjny
- Pacjent zdecydował się na samodzielną radioterapię z pól zewnętrznych, z uwagi na zaawansowanie choroby włączono hormonoterapię wstępną pod postacią analogu GnRH, w tym przypadku istnieje konieczność kontynuacji hormonoterapii przez 3 lata
- Rozpoczęcie radioterapii zaplanowano w odstępie 3 miesięcy od rozpoczęcia hormonoterapii

Rak prostaty

– karta zgłoszenia nowotworu

Adresat: MINISTERSTWO ZDROWIA; Wojewódzkie Biuro Rejestracji Nowotworów
Przekazać w terminach przewidzianych w programie badań statystycznych statystyki publicznej

Numer w KRN

MZ/N-1a KARTA ZGŁOSZENIA NOWOTWORU ZŁOŚLIWEGO

1. Nazwa i adres jednostki—pieczętka z numerem REGON

2. REGON (cz. I resort. kodu identyfik.)

3. PESEL

4. Data urodzenia: dzień miesiąc rok

5. Płeć: mężczyzna kobieta

6. Obywatelstwo: polskie obcokrajowiec

7. Nazwisko

8. Imię

ADRES

9. Miejscowość

10. Kod pocztowy

11. Ulica, nr domu, nr mieszkania

12. Kod TERYT

13. Województwo

14. Powiat

15. Gmina

16. Ukończona szkoła: bez wykształcenia podstawowa gimnazjum zasadnicza zawodowa średnia policealna wyższa

17. DATA ROZPOZNANIA: 12-07-2018

DATA PRZYJĘCIA

18. do ambulatorium: 23-07-2018

19. do szpitala

20. Data wypisu

21. DATA ZGONU

22. Miejsce zgonu: szpital dom inne

23. Przyczyna zgonu: nowotwór inna

24. Kod przyczyny zgonu ICD-10: wyjściowa wtórna bezpośrednia

25. ROZPOZNANIE KLINICZNE: ICD-10

Opis i lokalizacja nowotworu: gruczoł krokowy, zajęcie płow. prostaty, nieinwazyjny tkanki tuczysznowej

26. Rozpoznanie histopatologiczne

27. Kod histopat.

Nie pobrano materiału do badania

Pobrano wycinek (badanie w toku)

Wynik negatywny (nie potwierdzono nowotworu)

Wynik pozytywny (potwierdzono nowotwór)

Data wyniku

Typ histologiczny: rak gruczołowy prostaty G4 Gleason score 8(4+4)

28. Nowotwór: pojedynczy mnogi przerzut

29. Miejsce przerzutu:

30. Data przerzutu

31. Strona ciała: prawa lewa obie strony

32. Kod zaawansowania TNM (7 rewizja): TIS T3a N0 M0

33. Inne klasyfikacje zaawansowania (np. FIGO, Clark/Breslow, Astler-Coller, Ann Arbor, Gleason)

Wynik: 111B

34. Stopień zaawansowania

35. Stadium zaawansowania: in situ miejscowe regionalne (przerzuty reg.) uogólnione (przerzuty odl.)

36. Inne podstawy rozpoznania: cytologia operacja wywiad. markery nowotw. badanie kliniczne endoscopia sekcja radiologia tylko akt zgonu inne bad. obraz. skryning tura

37. Leczenie skojarzone: radioter.+chemioter. chirurgia+chemioter. radioter.+chemioter.+chirurgia radioter.+chirurgia

38. Leczenie nieskojarzone

39. Dla raka piersi (CS0, D05): mastektomia leczenie oszczędzające

40. Rodzaj leczenia: radykalne paliatywne objawowe skierowany na leczenie brak zgody na leczenie

41. Data wypełnienia: 01-08-2018

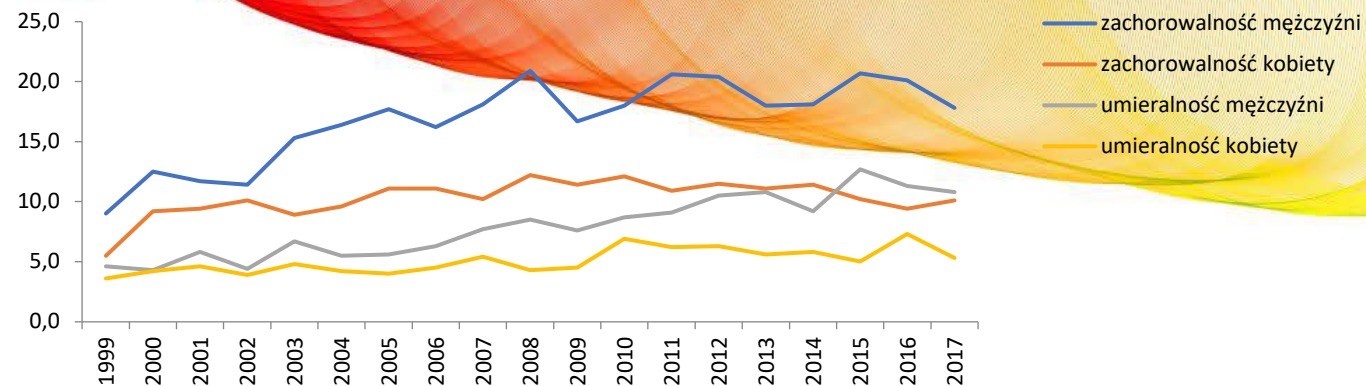
42. Nr PWZ lekarza

43. Podpis i pieczętka lekarza

Rak odbytnicy – epidemiologia

- Rak odbytnicy jest klasyfikowany wspólnie z pozostałymi nowotworami jelita grubego (C17-C21)
- Nowotwory jelita grubego u mężczyzn są na 3 miejscu pod względem częstości zachorowań a u kobiet na 2
- U mężczyzn stanowią 2 przyczynę zgonów a u kobiet 3

Zachorowalność i umieralność w województwie podkarpackim w latach 1999-2017 na nowotwory odbytnicy, współczynnik surowy na 100 000

Rak odbytnicy – opis przypadku

- Pacjent lat 58 zgłosił się z skierowaniem od chirurga onkologa celem kwalifikacji do leczenia przedoperacyjnego
- Pierwsze objawy pod postacią obecności świeżej krwi stolcu około 6 miesięcy wcześniej, pacjent samodzielnie stosował czopki na hemoroidy z uwagi na nieskuteczność terapii zgłosił się do lekarza POZ, po badaniu per rectum skierowany na badanie kolonoskopowe
- Pacjent dotychczas przewlekłe nieleczoney

Rak odbytnicy – opis przypadku

- Zgłosił się z wynikiem kolonoskopii i wynikiem badania histopatologicznego do lekarza POZ
  - Kolonoskopia – naciek o wejrzeniu npl na 5 centymetrze od brzegu kanału odbytu, obejmujący 2/3 obwodu ściany odbytnicy
  - Histopatologia – Rak gruczołowy odbytnicy G3
- Pacjent skierowany do Poradni Chirurgii Onkologicznej, gdzie uzupełniono diagnostykę
  - MRI odbytnicy – naciek nowotworowy na 6 cm od brzegu kanału odbytu, rozciągający się na długości 6 cm, obejmujący 2/3 obwodu, cechy przekraczania ściany odbytnicy i naciekania okolicznej tkanki tłuszczowej, w mesorectum widoczne 4 powiększone do 10 mm patologiczne węzły chłonne
  - TK klatki piersiowej, jamy brzusznej i miednicy – nie wykazano rozsiewu, opis nacieku w odbytnicy koreluje w wyniku rezonansu magnetycznego
  - Z uwagi na zaawansowanie pacjent skierowany do konsultacji radioterapeutycznej, w opinii chirurga zmiana pierwotnie operacyjna

Rak odbytnicy – opis przypadku

- Ostateczne rozpoznanie: Rak odbytnicy cT3N2aM0, Stopień kliniczny IIIB
- Z uwagi na zaawansowanie pacjent zakwalifikowany do przedoperacyjnej samodzielnej radioterapii
- Po zakończeniu radioterapii pacjent skierowany do Oddziału Chirurgii Onkologicznej celem ustalenia terminu zabiegu operacyjnego, obecnie preferowana jest operacja po 6-8 tygodniach od zakończonej radioterapii

Rak odbytncy

– karta zgłoszenia nowotworu

Adresat: MINISTERSTWO ZDROWIA; Wojewódzkie Biuro Rejestracji Nowotworów
Przekazać w terminach przewidzianych w programie badań statystycznych statystyki publicznej

Numer w KRN

MZ/N-1a KARTA ZGŁOSZENIA NOWOTWORU ZŁOŚLIWEGO

1. Nazwa i adres jednostki – pieczętka z numerem REGON

2. REGON (cz. I resort. kodu identyf.)

3. PESEL

4. Data urodzenia dzień miesiąc rok

5. Płeć mężczyzna kobieta

6. Obywatelstwo polskie obcokrajowiec Kraj pochodzenia

7. Nazwisko

8. Imię

ADRES

9. Miejscowość Kod pocztowy

10. Kod TERYT

11. Ulica, nr domu, nr mieszkania

12. Kod TERYT

13. Województwo

14. Powiat

15. Gmina

16. Ukończona szkoła bez wykształcenia podstawowa gimnazjum zasadnicza zawodowa średnia policealna wyższa

17. DATA ROZPOZNANIA dzień miesiąc rok 20-04-2016

DATA PRZYJĘCIA

18. do ambulatorium dzień miesiąc rok 15-06-2016

19. do szpitala dzień miesiąc rok

20. Data wypisu dzień miesiąc rok

21. DATA ZGONU dzień miesiąc rok

22. Miejsce zgonu szpital dom inne

23. Przyczyna zgonu nowotwór inna

24. Kod przyczyny zgonu ICD-10 wyjściowa wtórna bezpośrednia

25. ROZPOZNANIE KLINICZNE: ICD-10

Opis i lokalizacja nowotworu: *narząd roznoszący w odbytnicy przekształcający gruczoł odbytowy*

28. Nowotwór pojedynczy mnogi przerzut

29. Miejsce przerzutu:

30. Data przerzutu dzień miesiąc rok

31. Strona ciała prawa lewa obie strony

32. Kod zaawansowania TNM (7 rewizja)
 TIS T *3* N *21a* M *0*

33. Inne klasyfikacje zaawansowania (np. FIGO, Clark/Breslow, Astler-Coller, Ann Arbor, Gleason)
Wynik *T3 N21a M0*

34. Stopień zaawansowania Stopień 0 (Tis) Stopień I IA IB IC Stopień II IIA IIB IIC Stopień III IIIA IIIB IIIC Stopień IV IVA IVB IVC

35. Stadium zaawansowania in situ miejscowe regionalne (przerzuty reg.) uogólnione (przerzuty odl.)

36. Inne podstawy rozpoznania cytologia operacja wywiad. markery nowotw. badanie kliniczne endoskopia sekcja radiologia tylko akt zgonu inne bad. obraz. skryning tura

37. Leczenie skojarzone radioter.+chemioter. chirurgia+chemioter. radioter.+chemioter.+chirurgia radioter.+chirurgia
Data rozpoczęcia: *30-06-2016* dzień miesiąc rok

38. Leczenie nieskojarzone Możliwe zaznaczenie kilku pól dzień - miesiąc - rok
 chirurgia radioterapia chemioterapia hormonoterapia immunoterapia ter. celowana przeszczep inne

39. Dla raka piersi (C50, D05) mastektomia leczenie oszczędzające

40. Rodzaj leczenia radykalne paliatywne objawowe skierowany na leczenie brak zgody na leczenie

41. Data wypełnienia dzień miesiąc rok 15-06-2016

42. Nr PWZ lekarza

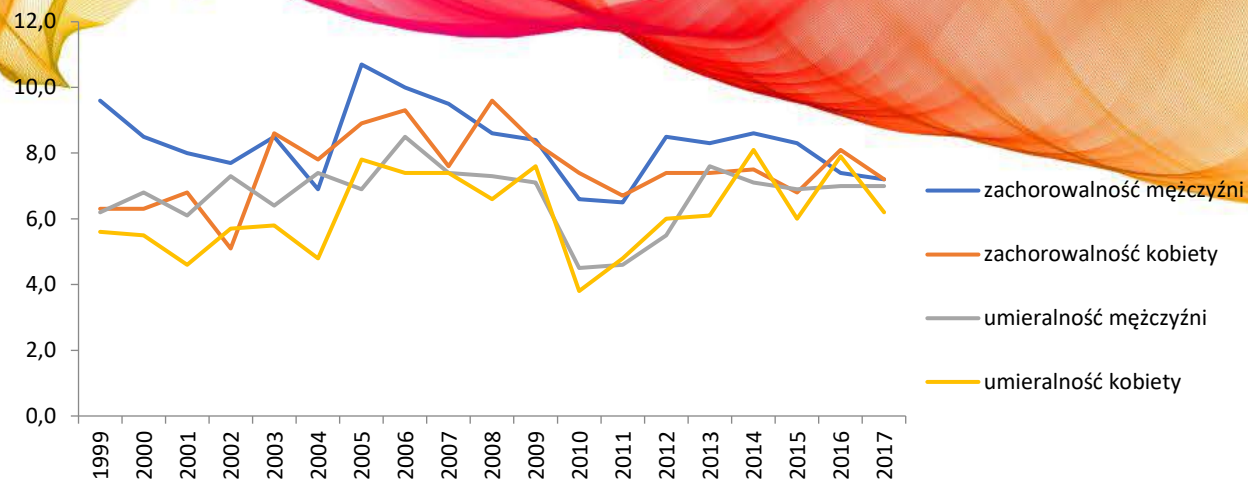
43. Podpis i pieczętka lekarza

Identyfikator osoby wprowadzającej

Glejak wielopostaciowy – epidemiologia

- Glioblastoma multiforme klasyfikowany jest wraz z innymi pierwotnymi nowotworami mózgu pod kodem C71
- Zachorowalność i umieralność rosły do połowy lat 90 obecnie utrzymują się na względnie stałym poziomie, szczyt zachorowalności przypada na 6 dekadę życia
- Pierwotne nowotwory złośliwe mózgu stanowią około 2% ogólnej liczby zachorowań na nowotwory w Polsce
- Nowotwory mózgu stanowią około 3% zgonów nowotworowych u obu płci

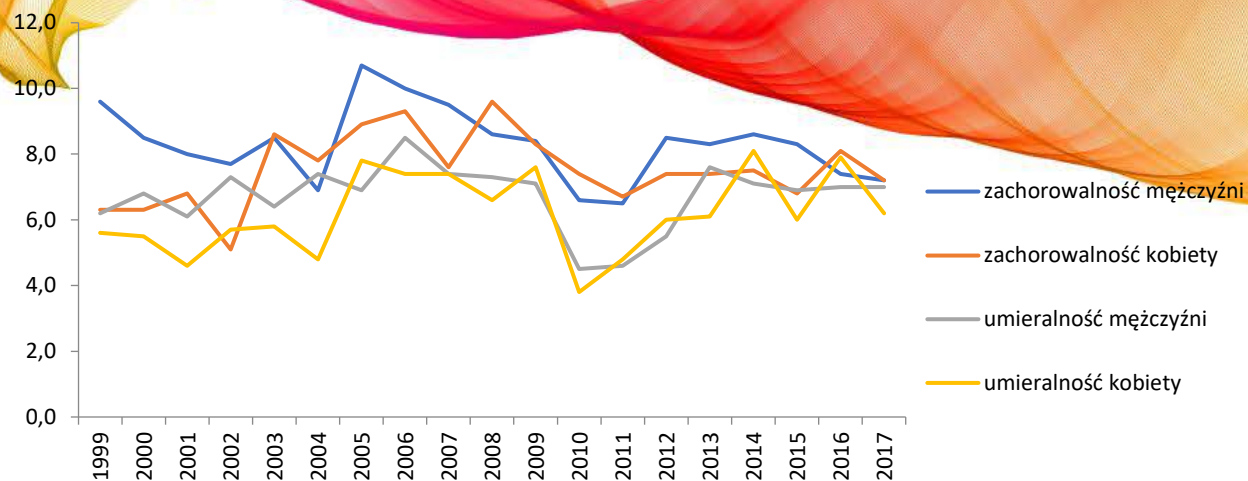

Zachorowalność i umieralność w województwie podkarpackim w latach 1999-2017 na nowotwory mózgu, współczynnik surowy na 100 000

Glejak wielopostaciowy – epidemiologia

- Rokowanie w glioblastoma multiforme jest złe
- Przeżycia 5-cio letnie w przypadku podjęcia leczenia wynoszą około 5%
- W przypadku nie podjęcia leczenia czas do zgonu to 3 do 6 miesięcy

Zachorowalność i umieralność w województwie podkarpackim w latach 1999-2017 na nowotwory mózgu, współczynnik surowy na 100 000

Glejak wielopostaciowy – opis przypadku

- Pacjentka lat 63 zgłosiła się do Poradni Onkologicznej z skierowaniem z Kliniki Neurochirurgii, 4 tygodnie po zabiegu operacyjnym guza płata czołowego lewego
- Pierwsze objawy pod postacią silnych bólów głowy z nudnościami i wymiotami oraz zaburzenia pamięci z tego powodu przyjęta do Kliniki Neurologii gdzie wykonano diagnostykę obrazową
  - TK głowy z kontrastem – zmiana guzowata w płacie czołowym lewym o wymiarach 3,5x4x5,5 cm, powodująca efekt masy, wzmacniająca się po podaniu kontrastu
  - MRI głowy – guz płata czołowego lewego wzmacniający się w sekwencji T1 z kontrastem, w sekwencji T2 hiperintensywny z otaczającą go dość rozległą strefą obrzęku
  - RTG klatki piersiowej i USG jamy brzusznej – bez istotnych patologii
- Pacjentka leczona przewlekłe z powodu nadciśnienia tętniczego oraz cukrzycy
- Włączono leczenie przeciwobrzękowe uzyskując poprawę stanu ogólnego
- Po konsultacji neurochirurgicznej zakwalifikowana do zabiegu operacyjnego

Glejak wielopostaciowy – opis przypadku

- W trakcie hospitalizacji w Klinice Neurochirurgii przeprowadzono zabieg kraniotomii czołowej lewostronnej oraz usunięcie guza płata czołowego lewego
- Przebieg pooperacyjny bez powikłań, w kontrolnym MRI bez ewidentnych zmian resztkowych
- Badanie histopatologiczne wykazało – Glejak wielopostaciowy WHO IV, IDH(-)
- Pacjentka konsultowana w Poradni Radioterapii celem kwalifikacji do radykalnej radiochemioterapii, po konsultacji z onkologiem klinicznym zakwalifikowana do radioterapii radykalnej z jednoczasowym podaniem temozolomidu i następową terapią uzupełniającą temozolomidem

Glejak wielopostaciowy

– karta zgłoszenia nowotworu

Adresat: MINISTERSTWO ZDROWIA; Wojewódzkie Biuro Rejestracji Nowotworów
Przekazać w terminach przewidzianych w programie badań statystycznych statystyki publicznej

Numer w KRN _____

MZ/N-1a KARTA ZGŁOSZENIA NOWOTWORU ZŁOŚLIWEGO

1. Nazwa i adres jednostki – pieczętka z numerem REGON _____

2. REGON (cz. I resort. kodu identyf.) _____

3. PESEL _____

4. Data urodzenia _____
dzień miesiąc rok

5. Płeć męska żeńska

6. Obywatelstwo polskie obcokrajowiec _____
Kraj pochodzenia _____

7. Nazwisko _____

8. Imię _____

9. Miejscowość _____

10. _____
Kod pocztowy

11. Ulica, nr domu, nr mieszkania _____

12. _____
Kod TERYT

13. Województwo _____

14. Powiat _____

15. Gmina _____

16. Ukończona szkoła bez wykształcenia podstawowa gimnazjum zasadnicza zawodowa średnia policealna wyższa

17. DATA ROZPOZNANIA _____
dzień miesiąc rok

DATA PRZYJĘCIA

18. do ambulatorium _____
dzień miesiąc rok

19. do szpitala _____
dzień miesiąc rok

20. Data wypisu _____
dzień miesiąc rok

21. DATA ZGONU _____
dzień miesiąc rok

22. Miejsce zgonu _____

23. Przyczyna zgonu _____

24. Kod przyczyny zgonu ICD-10 _____
 szpital nowotwór wyjściowa
 dom inna wtórna
 inne bezpośrednia

25. ROZPOZNANIE KLINICZNE: ICD-10 _____

Opis i lokalizacja nowotworu: _____
guz płata osłowego lewego

28. Nowotwór pojedynczy mnogi przerzut

29. Miejsce przerzutu: _____

30. Data przerzutu _____
dzień miesiąc rok

31. Strona ciała prawa lewa obie strony

32. Kod zaawansowania TNM (7 rewizja)
 TIS T _____ N _____ M _____

33. Inne klasyfikacje zaawansowania _____
(np. FIGO, Clark/Breslow, Astler-Coller, Ann Arbor, Gleason)
Wynik _____

26. Rozpoznanie histopatologiczne _____

Nie pobrano materiału do badania
 Pobrano wycinek (badanie w toku)
 Wynik negatywny (nie potwierdzono nowotworu)
 Wynik pozytywny (potwierdzono nowotwór)
Data wyniku _____
dzień miesiąc rok

27. _____
Kod histopat.

Typ histologiczny: _____
Glejak wielopostaciowy + WHO IV
TDM (-)

34. Stopień zaawansowania
 Stopień 0 (Tis)
 Stopień I IA IB IC
 Stopień II IIA IIB IIC
 Stopień III IIIA IIIB IIIC
 Stopień IV IVA IVB IVC

35. Stadium zaawansowania
 in situ
 miejscowe
 regionalne (przerzuty reg.)
 uogólnione (przerzuty odl.)

36. Inne podstawy rozpoznania
 cytologia operacja wywiad.
 markery nowotw. badanie kliniczne
 endoskopia sekcja
 radiologia tylko akt zgonu
 inne bad. obraz. skryning tura _____

37. Leczenie skojarzone
 radioter.+chemioter.
 chirurgia+chemioter.
 radioter.+chemioter.+chirurgia
 radioter.+chirurgia
Data rozpoczęcia: _____
dzień miesiąc rok

38. Leczenie nieskojarzone
Możliwe zaznaczenie kilku pól dzień - miesiąc - rok
 chirurgia _____
 radioterapia _____
 chemioterapia _____
 hormonoterapia _____
 immunoterapia _____
 ter. celowana _____
 przeszczep _____
 inne _____

39. Dla raka piersi (C50, D05)
 mastektomia leczenie oszczędzające

40. Rodzaj leczenia radykalne paliatywne objawowe skierowany na leczenie brak zgody na leczenie

41. Data wypełnienia _____
dzień miesiąc rok

42. Nr PWZ lekarza _____

43. Podpis i pieczętka lekarza _____

Identyfikator osoby wprowadzającej _____

Dziękuję za uwagę!

- Dane epidemiologiczne i statystyczne dzięki
  - Zakład Epidemiologii i Podkarpacki Rejestr Nowotworów,
Podkarpackie Centrum Onkologii, Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 1,
im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, 35-055 Rzeszów, ul. Szopena 2